

Franeker
3 March - 8 March 2020

Waadhoeke School Tournament
Fryslân Open 2020, Masters and Grandmasters
Qualification and Fifth World Championships FRYSK!

Locaties in Franeker

Theater de Koornbeurs is de speellocatie voor het Waadhoeke scholentoernooi op dinsdag 3 maart en voor het kwalificatietoernooi FRYSK! op zaterdag 7 maart.

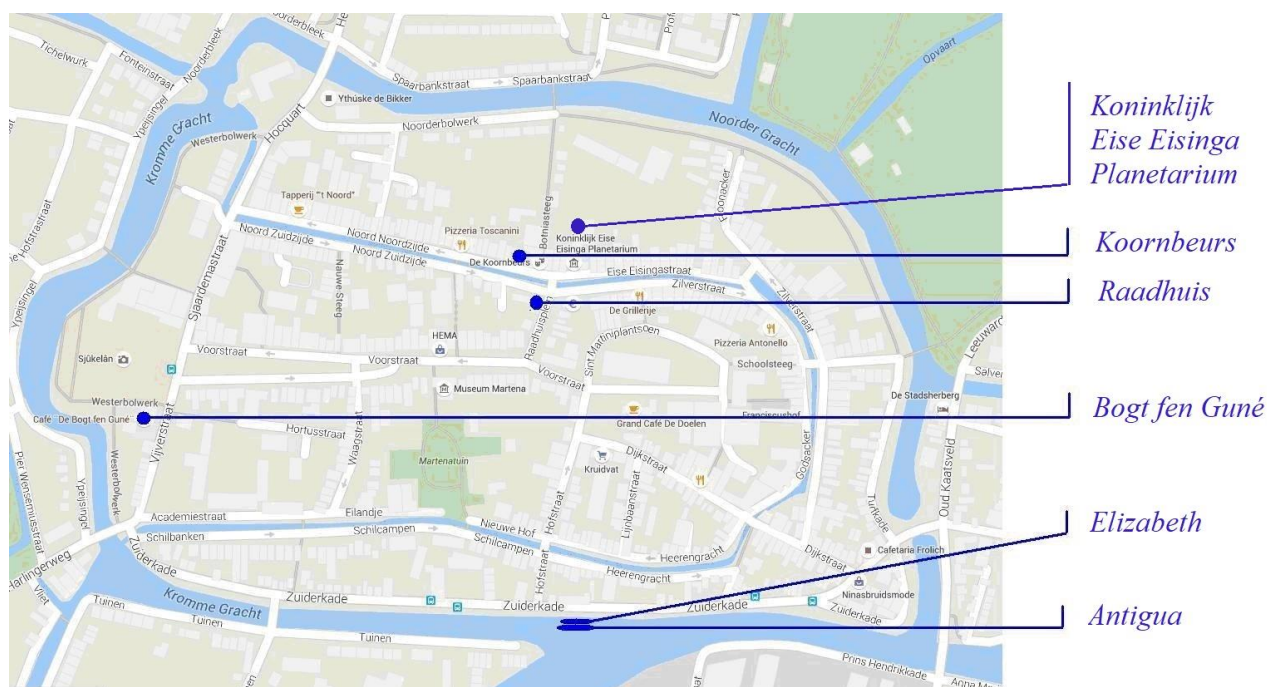
In het unieke koninklijke Eise Eisinga Planetarium wordt de eerste ronde van het (grut)mastertoernooi gespeeld op vrijdagavond 6 maart.

Het Raadhuis is de speellocatie voor de (grut)masters op zaterdag en zondag voor het WK FRYSK!

In de Bogt fen Guné wordt het toernooi geopend op dinsdagavond 3 maart.

Klipper Elizabeth is één van de speellocaties voor woensdag, donderdag en vrijdag.

Tallship Antigua is één van de speellocaties voor woensdag, donderdag en vrijdag en het verblijf voor de spelers van buiten Fryslân. Hier vindt donderdag 5 maart de sponsoravond plaats.

Voorwoord

Dit jaar staat de organisatie van het Fryslân Open 2020 voor nieuwe uitdagingen. Voor het eerst in de geschiedenis van het Fries dammen wordt een ‘kandidatentoernooi’ gehouden. Het Grutmastertoernooi is door de Stifting aangemerkt als het kandidatentoernooi. Dit betekent dat de winnaar het recht krijgt om de wereldkampioen uit de dagen. De uitdager en de wereldkampioen spelen vervolgens later in het jaar een match van elf partijen.

Het Fries dammen in Franeker is al eeuwen lang verbonden met innovaties en uitdagingen. In Franeker werden, vóór de oprichting van de Dambond Fries Spel, de eerste (officieuze) kampioenschappen Fries dammen gehouden. Maar hier ontstonden ook de eerste schilderijen waarop het Fries dammen werd afgebeeld: één van Dirk Jacobs Ploegsma (in 1790) en één van zijn leermeester Willem Bartel van der Kooi (in 1791). Van der Kooi was docent tekenen aan de Academie van Franeker.

Enkele jaren eerder, van 1774 tot 1781, bouwde het wiskundig genie Eise Eisinga aan een noviteit: een zeer nauwkeurig planetarium op de zolder van zijn woonhuis. Mogelijk heeft Eise Eisinga wel eens een bezoek gebracht bij zijn bureu, om met de studenten een potje te dammen in de voormalige Kleine Botniastins, op de plaats van het huidige theater De Koornbeurs. Het is ook niet verwonderlijk dat Adrie Warmenhoven, directeur-conservator van het Planetarium, Eise Eisinga vaak vergelijkt met een groot denksporter. Iemand die tot zoiets in staat is heeft wel erg veel denkkraft en voorstellingsvermogen.

Het Fries dammen loopt als een rode draad door de geschiedenis van Franeker. Logisch dus, dat de oude Academiestad ook nu weer het toneel is voor het Fryslân. Heel toepasselijk vindt dit jaar de start van het Grutmastertoernooi plaats in het Koninklijke Eise Eisinga Planetarium. Eén dag later wordt er gespeeld in de trouwzaal van het raadhuis, waar Eise Eisinga, geschilderd door Willem Bartel van der Kooi, de damspelers al nadenkend toekijkt. Willem Bartel van der Kooi schilderde niet alleen Eise Eisinga en ‘Damspelers in een Herberg’, hij woonde, toevallig of niet, aan de Voorstraat in Franeker – en wel precies in het pand dat nu de woning is van Arno Brok, Commissaris van de Koning, en als zodanig degene die de nieuwe wereldkampioen FRYSK! en de uitdager voor het wereldkampioenschap Fries dammen zal huldigen op zondag 8 maart!

Hoe interessant de geschiedenis ook is, een toernooi als dit is alleen mogelijk met de steun van vrijwilligers, bedrijven, donateurs, overheden en instanties van nu. Ik spreek daarom mijn dank uit aan iedereen die ons op wat voor wijze ook heeft geholpen. We hopen op een geslaagde damweek, een toernooi dat net als voorgaande op honderden plaatsen ter wereld wordt gevolgd en waarover nog lang wordt gesproken in de wereld van de denksport.

We wensen iedereen een succesvol toernooi!

Marten Walinga
voorzitter Stifting WFD

Bij het voorblad

Het damspel zorgt al eeuwenlang voor verbinding tussen mensen uit verschillende culturen. Het is juist deze unieke verbinding die ervoor zorgt dat cultuur levend blijft. Deze prentbriefkaart, afkomstig uit Amerika, is hier een mooi voorbeeld van. Hetzelfde geldt natuurlijk voor het damevenement Fryslân Open 2020!

Stichting WFD

Waaksenserwei 2
8823 SX Lollum
KvK 602 002 35
IBAN: NL72ABNA 0830 0429 11

Organisatie

Stichting Wereldkampioenschap Fries Dammen is de uitvoeringsorganisatie van het wereldkampioenschap Fries Dammen en alle daarbij behorende toernooien en evenementen. Stichting WFD is aangesloten bij de Dambond Fries Spel, bij de KNDB en daarnaast is het Fries dammen als internationale damsport erkend door de FMJD.

Missie

Stichting WFD wil het Friese dammen, dat internationaal wordt gezien als de meest ingewikkelde vorm van de damsport, laten uitgroeien tot een volwaardige internationale standaard.

Strategie

Stichting WFD organiseert damevenementen en biedt tools om het Friese dammen te leren of te beoefenen.

Bestuur

Marten S. Walinga, voorzitter
Buorren 10, 8845 SG Waaksens
0517-469181 / 06-34561133
martenwalinga@hotmail.com

Liuwe H. Westra, secretaris
Waaksenserwei 2, 8823 SX Lollum
0517-469245 / 06-30837586
liuwe.westra@mensa.nl

Herbert Tulleken, penningmeester
Andreasplein 42
1058 GD Amsterdam
020-7173666 / 06-31916560
herbert.tulleken@gmail.com

Websites

<http://www.frisiandraughts.com>
www.frysk.info

Club van 100

Leden van de Club van 100 steunen het werk van de Stichting WFD met een bedrag van minstens € 100 per jaar. De leden worden geïnformeerd over de nieuwste ontwikkelingen en worden als sponsor vermeld op de website.

Programmadag 1: dinsdag 3 maart

3^e Waadhoeke scholentoernooi

Deelname is gratis.

15.00 **Ontvangst in theater De Koornbeurs**

15.30 – 17.30 **Scholentoernooi: ronde I-VI**

17.30 **Prijsuitreiking**

De winnaar ontvangt een uitnodiging voor de kwalificatie FRYSK! op zaterdag 7 maart, voorafgaand aan het WK-FRYSK! op 8 maart.

Opening en loting in:

De Bogt fen Guné

Locatie: Vijverstraat 1

+31 (0)517 392 416

www.debogt.nl

20.00 **Ontvangst** met koffie en gebak m.m.v.
shantymoor Sterk Spul uit Lollum

20.30 **Welkom**
Openingswoord en welkom door wethouder Caroline de Pee

20.45 **Loting door notaris Mr. G. S. van der Hem**
Fryslân Open wordt gespeeld volgens het Zwitsers systeem.
De plaats op de ranglijst bepaalt steeds de tegenstander voor
de volgende ronde. Voor de eerste ronde wordt er geloot, en
wel zo dat zoveel mogelijk internationale spelers een Friese
tegenstander krijgen. Tijdens de loting worden
plaatsingsnummers en programmaboekjes uitgereikt.

21.15 **Toelichting op het reglement**
Spel- en wedstrijdreglement worden kort toegelicht door de
hoofdarbiter. Ook de werking van de software die wordt
gebruikt om de partijen live te laten volgen, wordt uitgelegd.

21.30 **Persmoment en Meet en Greet**
De pers krijgt de gelegenheid om de dammers te interviewen.

Programmadag 2: woensdag 4 maart

Antigua en Elizabeth

Locatie: Zuiderkade

9.00 **Ontvangst**

9.30 **Officiële opening** van het toernooi:
eerste zet door wethouder Jan Dijkstra

10.00-12.00 **Ronde I**
Partijen en beelden zijn live te volgen op de Antigua
en op www.frisiandraughts.com

12.00-13.00 **Lunch** op de Antigua

13.00-15.00 **Ronde II**
Partijen en beelden zijn live te volgen op de Antigua
en op www.frisiandraughts.com

15.30-17.30 **Ronde III**
Partijen en beelden zijn live te volgen op de Antigua
en op www.frisiandraughts.com

18.00 **Diner** op de Antigua

Programmadag 3: donderdag 5 maart

Antigua en Elizabeth

Locatie: Zuiderkade

9.30 **Ontvangst**

10.00-12.00 **Ronde IV**

Partijen en beelden zijn live te volgen op de Antigua
en op www.frisiandraughts.com

12.00-13.00 **Lunch** op de Antigua

13.00-15.00 **Ronde V**

Partijen en beelden zijn live te volgen op de Antigua
en op www.frisiandraughts.com

15.30-17.30 **Ronde VI**

Partijen en beelden zijn live te volgen op de Antigua
en op www.frisiandraughts.com

18.00 **Diner** op de Antigua

20.00 **Sponsoravond**

Twee fantastische Friese muzikanten, Wiebe Kaspers en Florian den Hollander, zorgen samen voor een informele avond op de Antigua voor spelers, vrijwilligers en sponsors.

Programmadag 4, overdag: vrijdag 6 maart

Antigua en Elizabeth

Locatie: Zuiderkade

9.30 **Ontvangst**

10.00-12.00 **Ronde VII**

Partijen en beelden zijn live te volgen op de Antigua
en op www.frisiandraughts.com.

12.00-13.00 **Lunch** op de Antigua

13.00-15.00 **Ronde VIII**

Partijen en beelden zijn live te volgen op de Antigua
en op www.frisiandraughts.com

15.00-16.00 **Barrages**

17.30 **Diner** op de Antigua

Programmadag 4, avond: vrijdag 6 maart

Koninklijk Eise Eisinga Planetarium

Locatie: Eise Eisingastraat 3

19.00 **Ontvangst** in het Planetarium

19.30-22.30 **Ronde I Grutmastertoernoai**

Partijen en beelden zijn live te volgen in de hal en op
www.frisiandraughts.com

De vier sterkste spelers en de vier eerstvolgende niet-Friese spelers starten het 'Grutmastertoernoai'.

Koninklijk
Eise Eisinga
PLANETARIUM

Programmadag 5: zaterdag 7 maart **A: Grutmasters en Masters**

Stadhuis

Locatie: Raadhuisplein 1

9.30 Ontvangst

10.00-13.00 Ronde II Grutmastertoernooi

Partijen en beelden zijn live te volgen in de hal en op
www.frisiandraughts.com

13.00 Lunch

13.30-16.30 Ronde III Grutmastertoernooi

Partijen en beelden zijn live te volgen in de hal en op
www.frisiandraughts.com

B: FRYSK!

De Koornbeurs

Locatie: Noord Noordzijde 2, Bovenfoyer

10.00-16.30 Kwalificatietoernooi FRYSK!

FRYSK! is dammen volgens de Friese regels met slechts vijf schijven per speler. Een dergelijke uitgangspositie is in andere varianten van het damspel stevast remise. In het Friese dammen komt met vijf schijven per speler juist de schoonheid van het eindspel naar voren, en is remise nog altijd een zeldzaamheid! FRYSK! is eenvoudig te leren, men heeft geen openingstheorie nodig, en de stellingen zijn altijd overzichtelijk. Iedereen kan dus meedoen!

De vier sterkste spelers plaatsen zich in ieder geval voor het wereldkampioenschap FRYSK!

Omdat het aantal plaatsen beperkt is, is het verstandig zich van tevoren aan te melden: liuwe.westra@mensa.nl of martenwalinga@hotmail.com

C: Na de toernooien

17.00 Afsluiting en bekendmaking deelnemers WK FRYSK!
op het stadhuis.

18.30 Diner op de Antigua

Theater
de Koornbeurs

Programmadag 6: zondag 8 maart

Stadhuis

Locatie: Raadhuisplein 1

10.00-16.30 Vijfde Wereldkampioenschap FRYSK!

Zestien spelers strijden om de wereldtitel FRYSK! Het toernooi wordt in zeven ronden gespeeld. Elke speler krijgt 10 minuten bedenktijd en voor elke gespeelde zet 10 seconden.

Plaatsingschema in SwissPerfect:

1:	Winnaar Nederlands kampioenschap FRYSK! 2019	Jelle Wiersma
2:	Winnaar Italiaans kampioenschap FRYSK! 2019	Andrea Peirano
3:	Winnaar Tsjechisch kampioenschap FRYSK! 2019	Petra Dušková
4:	Winnaar Wit-Russisch kampioenschap FRYSK! 2019	Kanstantsin Nord
5:	Winnaar finale Lidraughts FRYSK! toernooien 2019	Marten Walinga
6:	Winnaar Masters (Internationaal)	
7:	Winnaar Grutmasters	
8:	2 ^e plaats Masters (Internationaal)	
9:	2 ^e plaats Grutmasters	
10:	3 ^e plaats Masters (Internationaal)	
11:	3 ^e plaats Grutmasters	
12:	4 ^e plaats Masters (Internationaal)	
13:	4 ^e plaats Grutmasters	
14:	Winnaar kwalificatietoernooi FRYSK!	
15:	2 ^e plaats Kwalificatietoernooi FRYSK!	
16:	3 ^e plaats Kwalificatietoernooi FRYSK!	

Reserves:

1 ^e reserve:	4 ^e plaats Kwalificatietoernooi FRYSK!
2 ^e reserve:	5 ^e plaats Kwalificatietoernooi FRYSK!
3 ^e reserve:	en zo verder...

17.00 Prijsuitreiking en afsluiting van:

Fryslân Open 2020, Grutmasters en Masters,

Kwalificatietoernooi FRYSK! en WK FRYSK!

met als speciale gast de Commissaris van de Koning van Fryslân, Arno Brok

18.00 Diner op de Antigua

Fryslân Open 2020

Frisian Draughts: Ready to Conquer the World!

In the Western world of plenty and abundance, it is surprising to see how many people are in some way or another deeply pessimistic. This not only applies to current views on social or environmental issues, even when talking about something innocent as the weather, people can be really gloomy. If the sun is shining, they will talk about bad forecasts. The same seems to hold true for lesser used languages, local cultures and small sports. To take the example of Frisian, its dying out in the next generation was already prophesied in the fifteenth century. That obviously was a mistake - but that did not stop people to make the same pessimistic mistake over and over again, down to present times!

In the same way, many draughts players and other mind sporters have been heard to acknowledge the beauty of the Frisian game, adding almost in the same breath that it was disappearing fast. What a pity! Apart from normal pessimism, the consideration may have played a part that in such a way, people had an excuse for not learning Frisian draughts. Why taking trouble to study a game that will be dead in 10 or 20 years?

However, that excuse does not work any longer. According to our estimates, the number of people playing Frisian draughts on a more or less regular basis has in recent years increased with several hundreds. This is due, for the main part, to the availability of the beautiful Frisian Draughts and FRYSK apps, and to the even more recent development of the Lidraughts website as well. People can now play Frisian draughts literally anywhere and with anybody!

Nevertheless, sometimes one still meets misguided pessimism in Frisian draughts players. Some of them assume that in places where a draughts club disappears, the game has gone for ever. One can hear elderly players talking about the good old days, when many villages boasted a thriving draughts club, often with dozens and dozens of members. In particular to the North of the line Harlingen - Leeuwarden, there are many villages which were famous for their draughts players. The Bilt region even had its own opening, and one of the sons of that region was Jurjen Tolsma from Sint Jabik, one of the strongest mind sporters of all of the 20th century. He managed to win the Frisian championships of Frisian draughts, international draughts and even chess in the span of only a few years!

Another Frisian village that was famous for its draughts players was Minnertsgea. Players from the village dominated the scene for decades. Even now, one of the participants of the Fryslân Open tournament descends from a Minnertsgea family. However, that club disappeared in the second half of the century and seems to be forgotten even in its own village. Even now, when all schools of the Waadhoeke municipality were invited for the FRYSK! tournament of 3 March, I got a phone call from a teacher in Minnertsgea. His pupils would like to join the tournament, he said, but he apologized in advance for the fact that Minnertsgea 'was not really a draughts-playing village'. They even had forgotten themselves about their rich history!

Fortunately, I could tell them this little story. At some date in the fifties of the past century, two draughts players from the village of Minnertsgea went to a tournament in Leeuwarden/Ljouwert. They had taken their own draughts board with them. On the journey back, by bus, a trip of the better part of an hour, they started analyzing a certain position. However, they could not reach a conclusion whether the position was won, lost or a draw. When the bus halted at its destination in the centre of Minnertsgea, they were still discussing the position.

The bus driver happened to be a draughts player as well, so he parked the bus in the street with the motor idling and the headlights burning. Then they put the board in front of the bus and arranged the pieces on it. They discussed the position until they had fully analyzed it. Only then the driver entered the bus again and drove it back to Ljouwert.

We are therefore very happy, that a substantial group of young draughts players from a primary school in Minnertsgea will join the FRYSK! tournament of Tuesday 3 March, and we hope that one or more of them will be present at the Qualification Tournament of Saturday 7 March as well. And

as long as we stay playing, organizing and teaching it to others, draughts will stay as well. Let us therefore all take this lesson to heart: Frisian draughts will blossom if we put our heart into it, as long as we stay playing, organizing and teaching it to others, the game can conquer the world!

Liuwe H. Westra

Secretary of the Stifting WFD / WFD Foundation

Picture of a historical bus driving from Minnertsgea to Leeuwarden/Ljouwert. This particular driver, Meinte de Vries, was a Frisian draughts player.

Fascination with an endgame

White to move.

Three moves left for the white king.

This is a famous Frisian draughts endgame. In 1976, H. Walinga (the late father of the current world champion M. Walinga) wrote a booklet titled *Secrets of an Endgame* about this position. Its tentative conclusion: a draw. International draughts players might wonder how such a ridiculously simple looking endgame might be worth more than a few lines of analysis, let alone a 95 page book. Isn't this a simple draw? (The reader should realize that even 3-against-1 endgames are a draw in international draughts.)

Not so fast! In Frisian draughts, 2 kings win against 1 king since the majority side can always trap the lone king because of the orthogonal and diagonal captures. So it must be a simple win then?

Not so fast again! There are two extra rules in Frisian draughts that make it a lot harder for the majority side to actually win this endgame. The first rule is that a player with both kings and men cannot move the same king for more than 3 consecutive moves. After that, a capture with that king or a move by any other piece is mandatory. This allows for subtle delaying tactics by the other side. E.g. if the majority side has just played 3 consecutive moves with the same king, then an attack on that temporarily immobile king can often not be answered. The second rule is that as soon as a 2 kings against 1 king endgame appears, the majority side has exactly 7 moves to win. In rare cases this is not enough to secure a win.

In August 2010, I had developed a prototype of a computer draughts program that could play almost all variants of draughts, including Frisian draughts. At the time, it didn't yet know the aforementioned special rules. but it did already know the orthogonal capture rule. So I thought it should quickly analyze this position to a simple white win. Right?

Not quite right after all. Even without the 3 consecutive king moves rule and the 7 moves rule, black has a lot of subtle delaying tactics that it took my experimental program 10 minutes and a brute force search through a billion positions to resolve the above diagram to a win! When I implemented the maximum of 3 consecutive king moves rule, it found a draw. It turns out that the position changes from a draw into a win as soon as one uses 6 (or more) instead of the maximum of 3 consecutive king moves. (The reader should realize that international draughts player are always looking for rule changes to make a game less drawish.)

So how hard is this endgame, really? After all, there are only about 100,000 possibilities to place a white king, a white man and a black king on a board of 50 squares. So my program searching a billion positions was rather inefficient and did a lot of duplicate work. Instead of improving the search algorithm, it should in principle be possible to make an endgame database and compute the result for every 2 versus 1 endgame, while carefully keeping track of the number of consecutive king moves. I posted the above ideas to a computer draughts forum with the plan to compute such endgame databases. But I never really followed up on it as other priorities took over.

Back to 2020. Endgames such as the diagram above no longer have secrets for computer programs. In 2013, the Fries Dammen program by Marcel Nijman was launched. He currently has a 5-piece endgame database and you can analyze all 3 piece endgames such as the diagram above on your iPad, quite literally without lifting a finger. I have checked many variations of H. Walinga's book with it, and have found no major mistakes. In some side variations an equivalent but slightly more efficient move is found, but that's about it.

Even more exciting is that in late 2018 the computer program Scan entered the Frisian draughts scene. Scan is being developed by Frenchman Fabien Letouzey, the 2005 vice world champion in computer chess and the 2015, 2016 and 2017 world champion in international draughts for computers. Scan has all 5-piece endgame databases. The best part: it's open source. Using 6 instead of the maximum of 3 consecutive king moves and analyzing the above diagram, Scan will find a win in 30 seconds, while searching 185 million positions. That's how much a world class search algorithm and faster computers can improve a naive brute force search.

Does it really matter that computer programs have now conquered Frisian draughts? Not really, or as H. Walinga himself already wrote (paraphrased): "I didn't write this book to prove a draw, but to increase the understanding and enjoyment of my fellow draughts players." So let's enjoy and try to understand the games in this upcoming World Championship!

Rein Halbersma

Rein Halbersma is a Frisian-born former international draughts player, a hobby computer programmer and lifelong mind sports enthusiast, currently active in the game of Stratego. He first became fascinated with this Frisian draughts endgame over 30 years ago, after accidentally checking out H. Walinga's book from his local library, thinking it was about international draughts.

5^e Wereldkampioenschap FRYSK!

Ogenschijnlijk eenvoudig met elk 5 schijven

Het houten jubileum, voor de vijfde maal het WK FRYSK!, Fries dammen met elk vijf schijven. Veel denksporters die het spel nog niet kennen vragen zich toch af hoe dit kan, zo'n groot dambord met ieder maar een paar handvol schijven, en dan ook nog spannend is!

Het geheim van dit eindspel zit in een paar eenvoudige spelregels, waarvan de mooiste toch wel de driezettenregel is. Dit is een elegante spelregel die zorgt voor voortgang in het spel, maar ook tot gevolg heeft dat er met de stukken op dezelfde posities toch verschillende standen mogelijk zijn. Als voorbeeld een eenvoudig lijkend eindspel van een dam en schijf voor beide spelers. Eerst rijst de vraag wie er aan zet is: 2 mogelijkheden. Dan komt de vraag hoeveel keer de dam heeft gespeeld: 1, 2, 3 of geen keer. Dat zijn 4 mogelijkheden voor beide spelers, dus dan zitten we op $4 \times 4 \times 2 = 32$ mogelijke uitgangposities. Wanneer dan ook de vraag wordt gesteld wie er welke kant op speelt, ontstaan er nog eens twee keer zoveel mogelijkheden: ziedaar 64 mogelijke uitgangposities voor slechts één aanvangsstand. Dat geeft zelfs de beste denksporters de nodige hoofdbrekens!

Met de komst van het computerprogramma Scan op www.lidraughts.org zijn de geheimen van het eindspel voor iedereen te ontrafelen. Maar voor ons blijft het mensenwerk, en daardoor blijft ook een 'dun' eindspel, met slechts een paar stukken, lastig te doorgronden.

Daarom houden we ook nu weer een wereldkampioenschap FRYSK!, en wel opnieuw in de vorm van een finale voor 16 spelers. Acht plaatsen worden opgevuld door de meesters en grootmeesters van het Fryslân Open 2020, één plaats is gereserveerd voor de Nederlands kampioen Jelle Wiersma en één plaats voor Marten Walinga, winnaar van de finale van een nieuwe reeks toernooien FRYSK! op www.lidraughts.org. Ook nieuw is dat er voor het eerst een Witruussisch kampioenschap in Minsk is gespeeld. De winnaar hiervan was Kanstantsin Nord, en hij heeft zich daarmee geplaatst als kandidaat. De jonge Andrea Peirano plaatste zich door in Italië het kampioenschap FRYSK! te winnen en Petra Dušková deed hetzelfde in Tsjechië. De laatste plaatsen worden aangevuld uit de kwalificatie FRYSK! die op zaterdag 7 maart wordt gespeeld. Omdat FRYSK! snel is te leren en goed is te beoefenen met de App kunnen ook sterke jeugdspelers wel eens een goede kans maken om zich te plaatsen voor de finale

Voor iedereen die meedoet met FRYSK!: veel succes en mooie eindspelen toegewenst!!

Stifting WFD

Deelnemers FRYSLÂN OPEN 2020

1. Aleksej Domchev (Litouwen) *Internationaal grootmeester dammen uit Litouwen*

Aleksej Domchev behoort inmiddels tot de vaste gasten. In 2017 was hij de hoogst eindigende internationale speler van het Fryslân Open, en behaalde hij de tweede plaats in het Grutmastertoernooi. Vorig jaar werd hij gedeeld vierde in het Wereldkampioenschap FRYSK!

2. Alexander Georgiev (Rusland) *Meervoudig wereldkampioen*

Georgiev baarde enkele jaren geleden het nodige opzien met zijn uitspraak dat hij een titel in het Friese dammen uitdagender vond dan de wereldtitel internationaal dammen. Vorig jaar werd hij gedeeld eerste in het Grutmastertoernooi en moest hij pas het onderspit delven in de barrage tegen Jelle Wiersma. Dit jaar zet hij alles op alles om zich kandidaat te stellen voor de WK match.

3. Alexander Shvartsman (Rusland) *Meervoudig wereldkampioen internationaal dammen uit Rusland*

Alexander Shvartsman speelt voor de vijfde maal mee aan het Fryslân Open. De laatste jaren weet hij zich keer op keer te plaatsen voor het WK FRYSK! Aan rekenkracht ontbreekt het hem niet. Hij kan zich de komende jaren sterk ontwikkelen.

4. Auke Zijlstra (Nederland) *Fries om utens*

Auke Zijlstra is de laatste jaren één van de vaste deelnemers aan de toernooien Fries Spel. Hij is opgegroeid met het internationaal dammen in de Friese plaats Blessum. Tijdens zijn omzwervingen door Nederland door studie en werk heeft hij voor meerdere clubs gespeeld, onder andere in Rotterdam en Utrecht. Als kind speelde hij een enkele keer Fries dammen, maar dan alleen als 'qui perd qui gagne', oftewel: de verliezer wint.

5. Darya Tkachenko (Rusland) *Viervoudig wereldkampioen dammen voor vrouwen*

Vorig jaar speelde Darya Tkatchenko voor het eerst mee in het Fryslân Open toernooi en wist verrassend Renaud Braye te verslaan in een positionele omsingelingspartij. Spelers als Darya zijn echte toernooispelers en mede door haar eerste ervaring in 2019 zou ze wel eens kunnen verrassen.

6. Frederik Bos (Nederland) *Sterkste speler van Lidraughts*

Fredrik Bos is momenteel lid van de zeer actieve club Winschoten, een club die ook veel inzet toont voor het schooldammen. Het Fries dammen is Frederik Bos niet onbekend, want met teamwedstrijden heeft hij al eens meegespeeld aan het miniclubkampioenschap in Jorwert. Momenteel is Frederik één van de vaste gasten op de online damsité www.lidraughts.org en niet onverdienstelijk! Hij heeft daar momenteel verreweg de hoogste rating voor het Fries dammen.

7. Hans Jansen (Nederland) *Voormalig Nederlands kampioen*

Jansen is een deelnemer van het eerste uur aan de internationale toernooien te Franeker, en weet stevast hoog te eindigen. Twee jaar geleden schreef hij het internationale Grutmastertoernooi op zijn naam, en vorig jaar wist hij zich te kwalificeren voor het wereldkampioenschap. Ongetwijfeld een kandidaat voor een hoge klassering.

8. Herbert Tulleken (Nederland) *Amsterdamse denksporter*

Tulleken begon zijn denksportbelevissen op het 100-ruitenbord als dammer van het diagonale spel maar kon het niet verkroppen dat zoveel partijen waar duidelijk voordeel in was behaald toch in een bloedeloze remise eindigden. Van het Fries dammen had hij wel gehoord maar nooit serieus studie gemaakt. De overstap naar het schaakspel was een weloverwogen keuze, maar na het moment dat hij serieus kennis maakte met het Friese damspel werd het 100-ruitenbord weer liefkozend omarmd.

9. Kanstantsin Nord (Wit-Rusland) *Eerste kampioen FRYSK! in Wit-Rusland*

Kanstantsin heeft het Fries dammen in 2019 veel gespeeld op Lidraughts en daar ook serieus meegespeeld voor een hoge klassering in de toernooien FRYSK!. Niet verwonderlijk dat hij dit eerste toernooi in Minsk op zijn naam wist te schrijven. We zijn benieuwd hoe het deze jonge speler 'op het volle bord' vergaat.

10. Michal Vitek (Tsjechië) *Jeugdtalent*

Michal Vitek is een van de opkomende jeugdtalenten uit Tsjechië. We zijn blij dat hij nu ook het Fries dammen omarmt en dat het hem lukt om aan dit internationale toernooi mee te doen. In het internationaal en het Tsjechisch dammen heeft hij een aantal titels weten te behalen. We kunnen nog veel verwachten van dit 14-jarige jeugdtalent.

11. Patrick Casaril (België) *Meervoudig Belgisch kampioen*

Casaril speelt vanaf de beginjaren al mee in de internationale toernooien in Franeker. Wist een aantal keren het WK FRYSK! te halen en eindigt meestal in de middenmoot van het Fryslân Open. Wel zien we elk jaar progressie in het spel dat hij speelt.

12. Petra Dušková (Tsjechië) *Tsjechisch kampioen FRYSK!*

Dušková is damtrainer in Praag en legt zich al een aantal jaren toe op het Friese damspel. En met succes! Haar finaleplaats in het eerste wereldkampioenschap FRYSK! oogstte alom bewondering, en door veel te trainen op de app is haar spel de laatste tijd alleen maar sterker geworden. Momenteel is Petra de sterkste eindspeldammer van Tsjechië en heeft ze zich al voor het WK FRYSK! geplaatst.

13. Renaud Braye (België) *Veelzijdig damkunstenaar uit België*

Deze dammer is een waar multitalent. Niet alleen beoefent hij verschillende denksporten, hij is ook professioneel musicus en draait er zijn hand niet voor om een koor te dirigeren als hem dat wordt gevraagd. Bovendien is hij één van de meest actieve internationale spelers op de online versie van de app. Via www.lidraughts.org speelt hij al een paar jaar mee in de clubcompetitie van De Rûge Wolf. Als talenwonder begint hij al een mooi mondje Fries te spreken.

14. Sergej Korchitskij (Wit-Rusland) *In 2013 Europees kampioen Shogi*

Eén van de meest ingewikkelde denksporten is Japans schaak, Shogi. Het bijzondere aan deze vorm van schaak is dat er naast een normale zet of slag een derde vorm is van spelen, namelijk het inzetten van een geslagen stuk. Mede door deze regel wordt het bijna nooit remise. Bij professionele toernooien worden dergelijke partijen overgespeeld. Misschien een idee voor het Fries dammen?

15. Václav Křišta (Tsjechië) *Ambassadeur van het Fries dammen*

Václav is ongetwijfeld één van de ‘first adapters’ van het Fries dammen buiten de Nederlandse grenzen. Zijn bestuurlijke kwaliteiten maar ook het eigen damtechnisch inzicht hebben hierin een belangrijke rol gespeeld. Tsjechië heeft net als vele andere landen een eigen damsport en daarnaast worden er ook nog andere varianten beoefend. In zulke omstandigheden staat men snel open voor andere varianten dan alleen het eigen spel.

16. Yaroslau Miklasheuski (Wit-Rusland) *Jeugdtalent uit Minsk*

Bijzonder is dat dit jaar er meer jongeren met het Fryslân Open meedoen. In Wit-Rusland wordt naast het Russisch damspel (op het 64-veldenbord) nu dus ook op verschillende manieren op het 100-velden bord gespeeld (internationaal, Fries dammen en FRYSK!). Yaroslau Miklasheuski is hierin één van de pioniers.

Friese spelers**17. Bauke Dijkstra** *Origineel en verrassend dammer*

Wie denkt een bepaalde opening helemaal te beheersen, krijgt van Dijkstra vaak verrassingen voorgeschoteld. Die verrassingen bezorgen zijn tegenstanders weliswaar de nodige hoofdbrekens, maar zijn altijd een verrijking van de openingstheorie. Maar ook in het middenspel en het eindspel weet hij vaak de weg naar de winst te vinden.

18. Cor Kooistra *Creatief dammer met theoretische spelkennis*

Wie de partijen van Cor Kooistra naspeelt ziet al snel dat hij van frivoool spel houdt. Het liefst zo lang mogelijk de gedegen afruiltjes uitstellen om zoveel mogelijk ‘flypflapkes’ in de partij te houden. Het is dan ook een kunst om hier niet in te trappen en voor Cor een kunst om er geen nadelig eindspel aan over te houden.

19. Dicky van der Meer *Sterke hoofdklasser uit Terherne*

Als inwoner van Kameleondorp Terherne zal Van der Meer zich ongetwijfeld goed thuis voelen op een toernooi dat voor het grootste deel op het water wordt gehouden. Dicky speelt dit jaar voor de tweede keer mee en de Friese dammers weten dat ze terdege rekening met hem moeten houden!

20. Fedde Wiersma *Al jarenlang een sterke subtopper*

Wiersma is een gedegen speler die al jaren meedraait in de subtop van het Fries dammen. Hij blinkt met name uit door sterk positiespel in de wat dunnere stellingen. Ook hij is een vaste deelnemer aan het Fryslân Open.

21. Folkert Groenveld *Rubriekschrijver en spelkenner*

In 2018 drong Groenveld bijna door tot de laatste vier spelers van het wereldkampioenschap. Hij heeft jaren achtereen in de kampioensklasse gespeeld en kan daarom gerust tot één van de kanshebbers worden gerekend voor een hoge klassering.

22. Hein de Vries *Grootmeester*

Hein de Vries was één van de eersten die als Friese dammer deelnam aan internationale uitwisselingen waarbij verschillende varianten werden gespeeld, nog ver vóór de toernooien in Franeker. Met zijn rijke ervaring en gedegen speelwijze is hij een uitstekende ambassadeur voor het Fries dammen.

23. Henk Haanstra *Zeer sterke subtopper*

Henk Haanstra speelt al jaren mee in het Fries kampioenschap en zit vaak dichtbij de titel. Hij is één van die dammers die het spel letterlijk in zijn genen heeft zitten, maar desondanks (of daardoor?) steeds opnieuw de openingstheorie met sterke nieuwe varianten weet te verrijken.

24. Jelle Wiersma *Zevenvoudig Fries kampioen*

Ook Wiersma is een zeer sterke Friese dammer; hij is de Fries kampioen van dit moment. Hij was de eerste die zich wereldkampioen FRYSK! mocht noemen, in 2016, en zal ongetwijfeld dit jaar een poging doen de titel te heroveren.

25. Kees Tijssen *Grootmeester*

Tijssen staat bekend als een robuuste tegenstander. Hij is bijzonder goed thuis in de openingstheorie, maar kent ook vele motieven uit het midden- en eindspel. Hij speelt daardoor vaak snel, en menig speler heeft daardoor de fout gemaakt hem te onderschatten. U bent gewaarschuwd!

26. Liuwe Westra *Bestuurder en progressie*

Vorig jaar speelde Liuwe Westra voor het eerst in de subtop mee voor een promotie naar de kampioensklasse in het Fries kampioenschap, wat echter uitliep op een degradatie. Zijn tegenstanders geven hem vaak het dubieuze compliment dat hij erg vooruit gaat. Zijn grootste handicap is dat hij het mooier vindt om te spelen dan om te winnen.

27. Piet Sikma *Dammer en schaker*

Sikma is iemand die pas na zijn verhuizing uit Sneek naar het dorpje Hartwerd, dat kan roemen op een sterke Friese damclub, begon met Fries dammen. Inmiddels speelt hij een geducht potje mee, en weten zijn tegenstanders dat ze hem niet moeten onderschatten.

28. Rein Jan Walinga *Clubdammer en outsider*

Walinga speelt vooral op de club Nocht en Kriich in Oudega in de gemeente Súdwest-Fryslân. Maar voor het Fryslân Open worden de zaken aan de kant gezet en heeft hij zich geducht voorbereid.

29. Sjoerd Couperus *Nestor van de Friese wedstrijddammers*

Couperus hoorde bij de vaste kern van toeschouwers toen het Franeker toernooi nog maar vier deelnemers kende. Zodra het Grutmastertoernooi werd omgevormd tot een Fryslân Open, was hij erbij om zich op te geven als deelnemer. Het beste bewijs dat leeftijd nauwelijks een rol speelt in de denksport!

30. Sjouke Schilstra *Clubdammer en probleemoplosser*

Schilstra damt al vele tientallen jaren en zal zeker uit zijn ervaring kunnen putten in dit toernooi. Hij is een echte liefhebber van de damsport die natuurlijk graag wint maar het liefst geniet van een mooie partij.

31. Taeke Kooistra *Achttienvoudig Fries kampioen*

Kooistra is ongetwijfeld één van de allersterkste Friese dammers, zoals moge blijken uit zijn achttien titels. In 2017 werd hij wereldkampioen FRYSK!. En in het Friese Grutmastertoernooi van 2018 streek Taeke met de hoogste eer!

Toernooischema Fryslân Open 2020: zie Toernooibase

Voor de eerste acht ronden van het Fryslân Open heeft iedere speler 40 minuten + 20 seconden per zet speeltijd.

Toernooischema Grutmasters en Masters

Voor de drie ronden van het (Grut)Mastertoernooi heeft iedere speler 90 minuten + 30 seconden per zet speeltijd.

Masters Internationaal 2019							
Speler		1	2	3	4	totaal	Uitslag
	1						
	2						
	3						
	4						

Grutmasters 2019							
Speler		1	2	3	4	totaal	Uitslag
	1						
	2						
	3						
	4						

Wedstrijdschema Grutmasters en Masters:

1e ronde op vrijdagavond: 1 – 4 en 2 – 3
 2e ronde op zaterdagochtend: 3 – 1 en 4 – 2
 3e ronde op zaterdagmiddag: 1 – 2 en 3 – 4

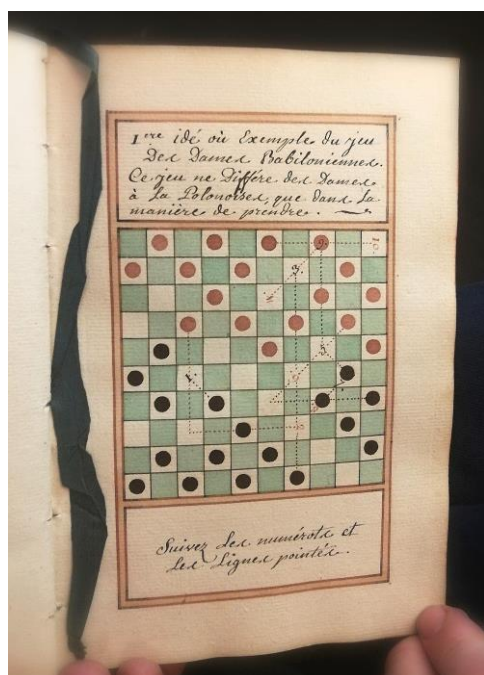

Manuscript

Eén van de oudste bronnen van het Fries dammen is een meer dan 200 pagina's tellend Frans manuscript uit 1796 van een onbekende schrijver. Pierre Lucot, een Franse verzamelaar, ontdekte dit manuscript in 1959 in een Parijs antiquariaat en kocht het voor 2000 franc. Dertig jaar later werd zijn verzameling naar Nederland overgebracht en maakte deze deel uit van de collectie-Van Gils te Rotterdam. Daarna kwam het manuscript terecht in de collectie van Karel Wendel Kruijswijk. Nog vóór zijn overlijden in 2019 heeft Kruijswijk contact gezocht met Tresoar (Literair en Historisch Centrum van Fryslân; de naam betekent 'schatkamer') om zo voor zijn collectie een goed onderkomen te vinden. In de collectie zijn ook zeer kostbare zeldzame stukken zoals dit manuscript. Dankzij de Stichting Vrienden van Tresoar kon dit belangrijke document aan de schatkamer worden toegevoegd. In de jaren '80 van de vorige eeuw is dit manuscript uitgegeven door Frank van Sterkenburg (1926-2012). Dit leidde tot de uitgave: *Een Frans manuscript van 1796 bewerkt door F.J. van Sterkenburg* (Rosmalen 1990).

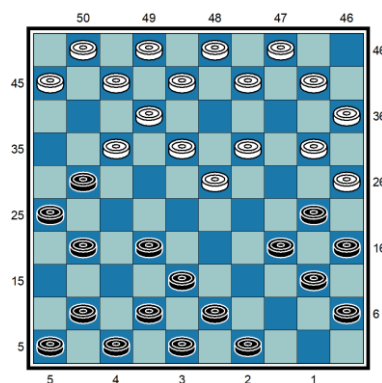
Wat dit manuscript uniek maakt zijn twee pagina's die een variant van dammen beschrijven die wordt aangeduid als 'Babylonisch'. Uit de regels blijkt, dat daarmee Fries dammen wordt bedoeld. Op andere plaatsen noemde men het Fries dammen wel 'Molkwerums': het dorp Molkwerum stond bekend als 'de Fries doolhof', en de term 'Molkwerums' lijkt dus op de moeilijkheidsgraad van het Friese damspel te zinspelen. De Franse benaming 'Babylonisch' suggereert hetzelfde.

Het eerste deel van het boekwerkje behandelt verschillende spelvarianten, alle op het 100-veldenbord: o.a. een soort solitair damslagspel en 'qui perd qui gagne' met 1 tegen 20 schijven. Daarna komen de twee voor ons meest waardevolle bladzijden, elk met een diagram over het Babylonische damspel.

Vertaald staat er het volgende:

Eerste idee of voorbeeld van het Babylonische damspel. Dit spel verschilt slechts van het Poolse damspel door de manier van slaan.

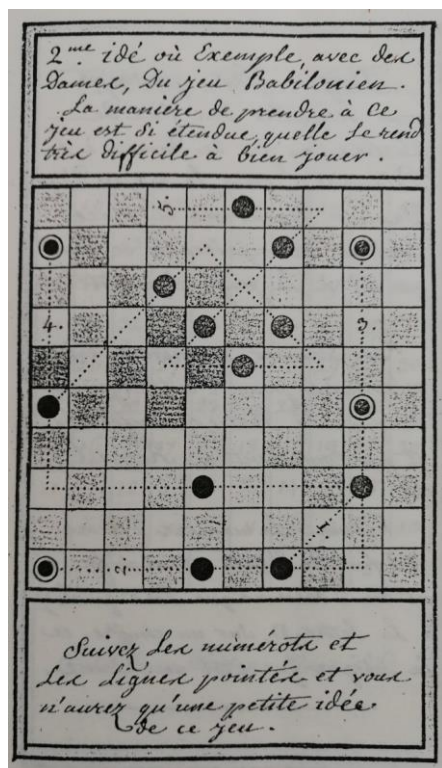

Volg de nummers en de stippellijn.

De oplossing die hier wordt gegeven gaat als volgt: 19-24, 34x12 2x42, 47x38 21-27, 31x22 17-21, 26x17 16x47, 48x46. Wat we hier zien is gepuzzel van iemand die absoluut bekend is met het Poolse damspel en al spelend deze slagcombinatie heeft gevonden. Van Sterkenburg meldt in zijn uitgave, dat Gerhard Bakker te Utrecht heeft vastgesteld dat deze stelling te herleiden is tot de beginstelling, maar dan wel met zwart als eerste zetter. Een leuke puzzel voor de deelnemers van het Fryslân Open!

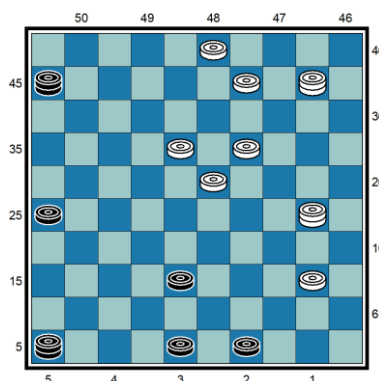

De tweede bladzijde die een beschrijving geeft van het Babylonisch damspel waagt de schrijver zich aan een fantasievolle stelling met daarop ook aan beide zijden enkele dammen.

De beschrijving bij deze tweede stelling is als volgt:

Tweede idee of voorbeeld van het Babylonisch damspel. De wijze van slaan bij dit spel is zo uitgebreid, dat deze het heel moeilijk maakt goed te spelen.

Volg de nummers en de stippellijn en dan zult u slechts een klein idee hebben van dit spel.

De oplossing dit de schrijver voor ogen had gaat als volgt: 2-7, 11x4 5x31, 41x35 45x49. Het is duidelijk dat de woorden van de auteur voor hem zelf opgaan, want zijn analyse klopt niet: na 2-7, 11x4 moet zwart met de dam als volgt slaan: 5x36 via de velden 3, 26, 29, 38 en 47.

Tresoar heeft binnen het landelijk netwerk van Openbare Bibliotheken het zwaartepunt Denksporten. Daartoe is er een stuurgroep ingesteld, waarbinnen Liuwe Westra het dammen behartigt. Hij heeft geadviseerd tot de aanschaf van dit manuscript.

Tijdens een lezing van burgemeester Sybrand van Haersma Buma in Tresoar op 19 november jl. is het manuscript officieel aan Tresoar overgedragen.

Marten Walinga

Sponsors:

Provincie Fryslân

Tallship Company uit Franeker

Gemeente Waadhoeke

De Stadsherberg uit Franeker

De Ster van de Elfsteden uit Franeker

Dambond Fries Spel

Koninklijke Eise Eisinga Planetarium

Bakkerij Siesling uit Franeker

De Bogt Fen Guné uit Franeker

Narwal Innovatie uit Waaksens

Visserijbedrijf WON-77 uit Makkum

Visserijbedrijf WON-50 uit Workum

Groencentrum uit Witmarsum

Visserijbedrijf TS-10 uit Terschelling

Shipdock Draaisma uit Franeker

Autogarage Hoogterp uit Gaastmeer

Camping Ykema uit Sandfirden

Schilder Annie Akkerman uit Lollum

Electroworld uit Franeker

Kaspers en Schingenga uit Leeuwarden

Garage Wester uit Lollum

Makelaardij de Lange uit Sneek

Wiersma Accountancy uit Wommels

Visserijbedrijf WON3 uit Witmarsum

EDC dataconversie uit Hippolytushoef

Visserijbedrijf WK-10 uit Workum

Agrarisch bedrijf Schukken uit Hijlaard

Visserijbedrijf LO-17 uit Dokkum

Notaris Van der Hem uit Jorwert

Dyntas consultancy uit Jorwert

Attema Zand- en Grondhandel uit Heeg

Juwelier Kramer uit Franeker

Folkertsma Financiële diensten uit Franeker

Parce Estate uit Sneek

Phiro kappers uit Franeker

Asbestwatnu uit Franeker

Regts 'Tijd om te bouwen' uit Franeker

Ingenieursbedrijf Tesla/SqrtX uit Amsterdam

515Signs uit Franeker

Visserijbedrijf SCH10 uit Scheveningen

Cafe It Wapen van Baerderadeel uit Jorwert

Stucadoorsbedrijf Schilstra uit Lollum

Kantoor Jacob van der Goot uit Gaastmeer

European Data Conversion uit Heerhugowaard

Dorpshuis De Nije Haven uit Lollum

Yearn Consultancy uit Pingjum

Wapen fan Baarderadiel uit Jorwert

Agrarisch bedrijf Mulder uit Waaksens

ABL bouw uit Lollum

Santema Advocatuur uit Sneek

Notariskantoor De Wit en Dijkstra uit Sneek

BouwhandelFriesland uit Arum

En alle niet genoemde leden die bijdragen aan de Club van 100!!

De volledige sponsorlijst staat ook op www.frisiandraughts.com

Het oudste werkende Planetarium ter wereld

Het zonnestelsel in huis

Aan het plafond van de woonkamer van een prachtig grachtenhuis in Franeker bevindt zich het oudste nog werkende planetarium ter wereld. Dit nauwkeurig bewegend model van het zonnestelsel werd tussen 1774 en 1781 gebouwd door de Friese wolkammer Eise Eisinga.

Eise Eisinga

In de voormalige werkplaats van Eise Eisinga kunt u kennismaken met zijn beroep als wolkammer. Sterrenkunde en wiskunde waren slechts zijn hobby. Op basis van zelfstudie schreef hij al op 15-jarige leeftijd een wiskundeboek. Twee jaar later rondde hij een sterrenkundeboek af.

Actuele stand

Tot op de dag van vandaag toont het Planetarium de actuele stand van de planeten. De planeten van het Planetarium bewegen namelijk in dezelfde tijd rond de zon als de echte planeten: Mercurius bijvoorbeeld in 88 dagen, de aarde in een jaar en Saturnus zelfs in meer dan 29 jaar!

Uurwerk

Het planetarium loopt door middel van een indrukwekkend raderwerk van houten hoepels en schijven, met zesduizend handgesmede spijkers als tanden. Een slingerklok en negen gewichten drijven dit geheel aan.

Collectie

Maar het Eise Eisinga Planetarium is méér dan een planetarium. Het is tevens een museum dat een uitgebreide verzameling van historische astronomische instrumenten herbergt en dat aandacht schenkt aan de moderne sterrenkunde. Er is bovendien een filmzaal waar doorlopend documentaires vertoond worden.

Geschiedenis

Het Planetarium kent een rijke geschiedenis. Reeds vanaf de opening in 1781 wordt het bezocht. Kwamen de eerste jaren nog slechts een paar honderd bezoekers naar het Planetarium, in 2019 was het gestegen naar meer dan 65.000. Om deze bezoekers de ruimte te geven is het Planetarium in 2008 uitgebreid met een naastgelegen pand. Hier was vroeger de koffiebranderij van Van Balen. Het kent een prachtig winkelinterieur in art-nouveau stijl. In 2016 werd een derde pand toegevoegd. De entree is hiernaar verplaatst en er is ruimte ontstaan voor een filmzaal en een interactieve expositie.

Adrie Warmenhoven, conservator-directeur

Dank aan:

Stichting WFD wil in het bijzonder bedanken:
De vele vrijwilligers die dit denksportevenement mogelijk maken.

- Jan Bruinsma en bemanning van de Tall Ship Company uit Franeker voor het beschikbaar stellen van het tall ship Antigua en de klipper Elizabeth. Zij verzorgen de slaapaccommodatie en het ontbijt voor de buitenlandse spelers en stellen hun schepen beschikbaar voor het Fryslân Open 2020.
- Eelco Bootsma van de Stadsherberg Franeker voor de uitstekende lunches en diners en voor overnachtingen in de Stadsherberg
- Het Koninklijke Eise Eisinga Planetarium voor de gastvrijheid
- Bogt fen Guné en de Koornbeurs
- De gemeente Waadhoeke voor het beschikbaar stellen van het Stadhuis, sponsoring en verdere ondersteuning.
- Wiebe Kaspers, Florian den Hollander en het shantykoor Sterk Spul
- Dambond Fries Spel en de Koornbeurs voor ondersteuning en gebruik van materiaal
- De organisatie Fryslân Open 2020:

Organisator: Stichting WFD

Toernooibase: Piet Bouma

Arbiters: Liuwe Westra, Marten Walinga, Jelle Wiersma, Fedde Wiersma, Siebren Dyk, Cor Kooistra en Herbert Tulleken

Catering: Janneke van der Zee

Notaris: Mr. G. S. van der Hem

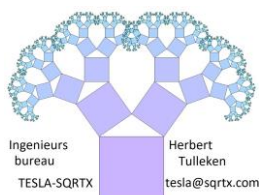
Verslaggever - Perschef: Siep Buurke

En dank aan Hunia drukkerij uit Workum
voor het mooie drukwerk!

www.huniadrukkerij.nl

Hotel restaurant De Stadsherberg

Ferkeard Frysk! *(Van de penningmeester)*

Koning Willem-Alexander en koningin Máxima openden op 27 januari 2018 het jaar Leeuwarden-Fryslân 2018, Culturele Hoofdstad van Europa. Het motto was Iepen Mienskip, een programma met maar liefst zestig grote en honderden kleinere initiatieven. Eén daarvan was het organiseren van het eerste Wereldkampioenschap Fries Dammen. Ja, ik weet het – het klinkt als een contradictio in terminis. Hoeveel meer overtuigender zou het zijn – en daarmee ongeëvenaarde media-aandacht trekkend – om de Universal Cup van Extreme Checkers (want dat is het Friese spel!) op Mars te spelen.

Het WFD bestuur nam een voorproefje op de internationalisering door de vleugels naar het Europese bruggenhoofd van de wereld uit te slaan, middels een presentatie op stand in de Friesche Club te Ljouwert. Marten Walinga was druk in de weer met de opbouw van AV en het doen van PR. En Liuwe Westra sloeg hard op een grote gong voor de ingang, om de aandacht van argeloze passanten te trekken. Ik overzag het slagveld met ontzag en begon folders uit te delen aan mensen welke zich voorzichtig naar binnen begaven.

Even later kweten Petra Dušková en ikzelf ons van een bijzondere taak, welke we van hogerhand toebedeeld hadden gekregen: het geven van parallelle simultaans Frysk! aan enthousiast binnengekomen kinderen, van vooral basisschoolleeftijd.

Ik zag het als een uitgelezen kans om het toch niet makkelijke Friese spel uit te leggen en moedigde ‘mijn’ kinderen dus aan om direct verliezende zetten te heroverwegen. Maar Petra nam de edele kunst van het simultaangeven heel serieus en wees me streng terecht dat ik er aan mijn kant geen niemendalletje van moest maken. Ieder die mij kent weet dat ik diep ontzag heb voor straffe vrouwelijke taal, dus ik gehoorzaamde stante pede.

En toen, vlak na aanvang van een nieuwe simultaanronde, inmiddels spelend zonder enig mededogen voor de tere kinderziel, ging het ernstig mis. Eén van mijn opponentjes corrigeerde mij hardhandig toen ik één van mijn vijf schijven wilde promoveren door deze met een zesde schijf te kronen. Vol verontwaardiging riep zij uit: “Dit is valsspelen, Frysk! telt maar vijf schijven!” Ik schrok, herpakte me en probeerde haar tevergeefs tot rede te brengen. Petra was ondertussen in haar simultaan verdiept en besteedde geen merkbare aandacht aan het tumult.

Mijn tegenstandster was inmiddels rood van woede geworden. In mijn ooghoek zag ik Jelle Wiersma in onze richting lopen en ik stelde wanhopig voor: “Zullen we dan maar de wedstrijdleider roepen?” Ja, daar kon deze assertieve jongedame mee akkoord gaan.

Zo gezegd, zo gedaan. Jelle hoorde haar relaas aan, knikte en zei dat hij het nog nooit zo bekeken had maar dat zij zeker een punt had. Hij glimlachte en verordonneerde dat ik een andere zet moest doen. Ik was onder de indruk hoe elegant Jelle het à l’improviste oploste. Ook mijn opponente leek zeer tevreden en nam zelfverzekerd weer achter het bord plaats.

Nog altijd schaam ik mij enigszins als ik terugdenk aan het vervolg. Mijn tegenstandster deed meteen een zet waardoor ik een schijf kon geven. Maar met de geslagen schrijf promoveerde ik vervolgens de door Jelle onverbiddelijk teruggeplaatste schijf. De jongedame in kwestie was verbluft, verloor vervolgens kansloos en beende boos weg.

Hoofdsponsors van het FRYSLÂN OPEN 2020

provinsje fryslân
provincie fryslân

HOTEL RESTAURANT
DE STADSHERBERG

International draughts event
FRYSLÂN OPEN 2020

